

Заклучителен етап за определяне на участниците в европейския кръг – Категория А

„Някога всичко беше по-хубаво – истина ли е?“

Идеен проект за видеоклип

Отбор SEARCH
Деян Ботев, Деян Тасев, Николай Йорданов – XII клас
Ментор: Лозка Симеонова
ПМГ „Христо Смирненски“ – гр. Перник

Нашият Видеоклип

Основна идея: Видеоклип, който провокира зрителите да преосмислят своите виждания за миналото и настоящето, за сложността на човешката памет и носталгията, като ни напомня, че истината за миналото е често по-сложна от нашите спомени.

01

Въвеждащите кадри са в киносалон с прожекция на български филм от края на ХХ век. Сред излизащите от киносалона хора фокусът се съсредоточава върху трима младежи, които коментират филма.

02

Един от младежите споделя, че би искал да живее в онези времена, защото тогава животът е бил по-хубав от днешния. Започват разговор за миналото, за това, че родителите, бабите и дядовците все повтарят, че тяхното време е било много по-хубаво от настоящето.

03

Младежите осъзнават, че всъщност не знаят истината, а имат изградена представа само от думите на предишните поколения. Решават да потърсят конкретни статистически данни, които да докажат или опровергаят романтичната представа за отминалите времена.

01

02

03

04

Откриват стари статистически годишници, сравняват данните и стигат до извода, че фактите са други – животът в миналото не е бил толкова добър, колкото е в разказите на старото поколение, обществото не спира да се развива и качеството на живот да се повишава.

05

Същинската част на видеоклипа се изгражда като своеобразно пътуване на младежите във времето – чернобели кадри представят живота в миналото, а цветни кадри поставят като антитеза живота в настоящето. Чрез интерактивни графики се представят статистически данни, които доказват твърденията.

04

05

06

06

В края на видеоклипа младежите затварят старите статистически годишници и ги прибират в библиотеката. Отправят своето финално послание:

Носталгията на старото поколение по миналото всъщност е носталгия не по начина на живот в миналото, а просто по отминалата младост. Всяко време има своята стойност и мъдрост. Важно е да съчетаем уроците на миналото и настоящето, за да градим по-добро бъдеще.

Някога може и да е било добре, сега със сигурност е по-добре!

„Някога всичко беше по-хубаво – истина ли е?“

Твърдение, често повтаряно от по-старото поколение, което трудно приема промените днес и гледа с носталгия към годините на своята младост.

Трудно е да се каже дали миналото е било по-добро от настоящето, защото това зависи от много фактори и от гледната точка. Едно е сигурно – **всяка епоха си има своите предимства и недостатъци.**

Разглеждайки с интерес „Статистически годишник на Народна Република България - 1972 година“, стигнахме до извода, че трудно можем да съпоставим конкретни статистически показатели, защото много от тях са останали безвъзвратно в миналото.

01

7. Трудово възнаграждение на ТКЗС и доходи от помощните стопанства на зает коопериран селянин

	1960	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971
Левове								
Общо	710	1 141	1 251	1 278	1 312	1 420	1 467	1 651
Трудово възнаграждение от ТКЗС	459	657	747	779	755	796	817	912
От помощни стопанства	251	484	504	499	587	624	620	742

02

11. Перални

	1956	1960	1965	1968	1969	1970	1971
Перални	164	175	191	219	245
В градовете	23	72	.	161	180	208	230
В селата	14	11	11	15
Пропускателна способност за 8 ч. смяна — кг	8 283	24 077	45 363	72 614	80 687	85 170	105 203
В градовете	66 222	74 712	82 897	102 546
В селата	6 332	5 975	2 273	2 657
Изпрано бельо — тонове	12 514	16 024	18 448	20 689	25 558

1965 г.

1992 г.

2021 г.

Затова, убедени, че преброяването на населението и жилищния фонд е най-мощното изчерпателно статистическо изследване, решихме да сравним важни за нас показатели според Националното преброяване от **1965 г., 1992 г. и 2021 г.**

Изборът ни е опит да съпоставим времето на **нашите баби и дядовци, на нашите родители и нашето време.**

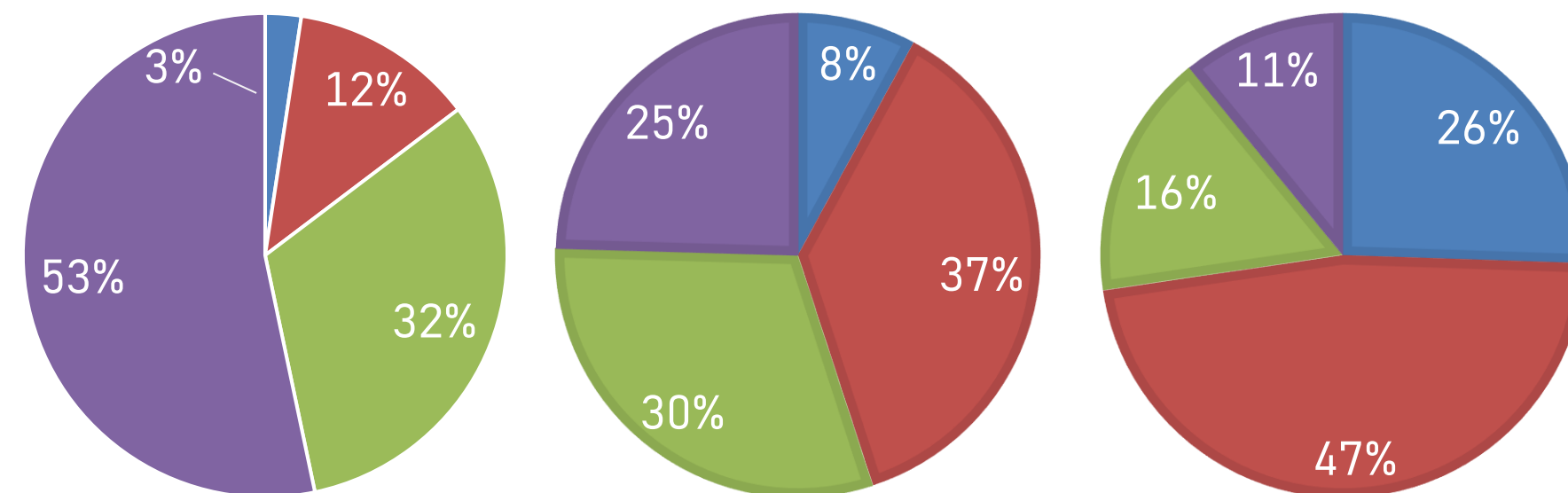
Образование и грамотност

Състоянието на образователната структура на населението е важен показател за цялостното ниво на човешко развитие в страната. Състоянието ѝ има голямо значение за развитието на страната, тъй като от образователното ниво на хората до голяма степен зависи целият им живот.

Образователната структура на населението на възраст 7 и повече навършени години значително се подобрява през 2021 г. в сравнение с предходните години, следвайки ясно изразената тенденция **на увеличение на дела на населението с висше и средно образование при същевременно намаляване на броя на хората с основно и по-ниско образование.**

Най-много нараства относителният дял на българите със средно образование – с 34,8 процентни пункта, а най-много намалява при тези с начално и по-ниско образование – с 42,4 процентни пункта.

Образователна структура на населението

1965 година

1992 година

2021 година

Висше образование

Средно образование

Основно образование

Начално и по-ниско

1965 г.

2,4%

12,3%

32%

53,3%

1992 г.

7,9%

37%

30,4%

24,5%

2021 г.

25,5%

47,1%

16,4%

10,9%

Неграмотно население

1965 г.
9,6%

1992 г.
2%

2021 г.
1.3%

Грамотността на населението е друг важен статистически показател, който измерва способността на индивидите да четат и пишат на един или повече езици. Относителният дял на неграмотното население в България намалява със 7,3 процентни пункта през 2021 г. в сравнение с 1965 г. Това е важен индикатор за икономическия, социалния и образователния напредък на страната ни, резултат от подобряването на образователната система.

Образование и информационно общество

Висшето образование играе съществена роля в обществото, като насърчава иновациите, засилва икономическото развитие и растежа и подобрява като цяло благосъстоянието на гражданите. Относителният дял на жените с висше образование достига **29,3%**, като бележи ръст от **27,9** процентни пункта в сравнение с 1965 г. При мъжете нарастването в относителния дял е с **18,1** процентни пункта до достигане на стойност от **21,5%**, а също се отчита и увеличаване на разликата между завършилите висше образование по пол – от 2 процентни пункта през 1965 г. в полза на мъжете, до 7,8 процентни пункта през 2021 г. в полза на жените.

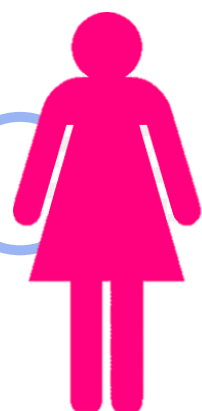
Нарастването на броя на жените с висше образование е положителен знак за **равенството между половете** и за напредък към по-равни възможности за образование и кариерно развитие в съвременното общество.

Относителен дял на лица, регулярно използващи интернет по възрастови групи и по образование

	16-24 г.	25-34 г.	35-44 г.	45-54 г.	55-64 г.	65-74 г.
2011 г.	80%	67,7%	58,5%	46,5%	26,4%	6,2%
2021 г.	92,9%	90,4%	89,2%	82,1%	63,1%	30,8%

	Висше образование	Средно образование	Основно и по-ниско
2011 г.	81,6%	47,9%	17,1%
2021 г.	92,7%	75,2%	53,2%

Относителен дял на висшистите по пол

1965 г.	1,4%
1992 г.	7,3%
2021 г.	29,3%

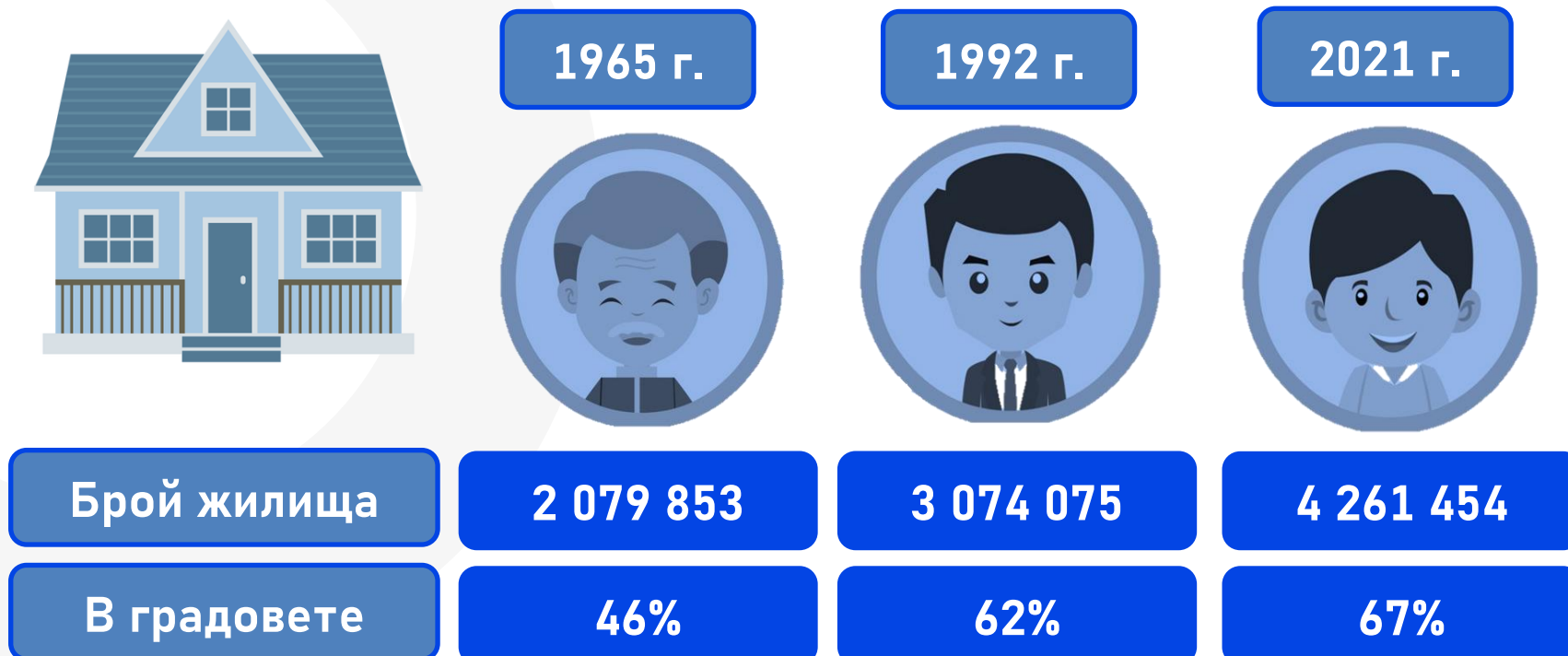
1965 г.	3,4%
1992 г.	8,6%
2021 г.	21,5%

Обществото ни се развива с особено бързи темпове не само в дългосрочен, но и в краткосрочен план. Само за периода между последните две преброявания от 2011 г. до 2021 г. интернет връзката се превръща в неизменна част от нашето ежедневие.

Сравнението на относителния дял на лица, регулярно използващи интернет, показва, че и през 2011 г., и през 2021 г. **най-младото население използва най-често интернет услуги, а най-възрастното – в пъти по-малко.** При всяка възрастова група е отчетен положителен ръст на хората, които ежедневно достъпват до интернет пространството, като той е най-голям при лицата на възраст между 55 и 64 години. По отношение на образователното равнище лицата с висше образование са най-активни в интернет, а най-осезаем ръст е отчетен при най-слабо образованите.

Жилищен фонд и домакинства

Брой жилища

Увеличаването на жилищния фонд е важен показател за подобряване на качеството на живот на гражданите. Въпреки че населението на България намалява със заплашително бързи темпове след 1975 г., то **абсолютният брой на жилищата се увеличава постоянно**. Прави впечатление, че те са **над двойно повече през 2021 г. в сравнение с 1965 г.** Увеличението на дела на тези в градовете също е показателен за урбанизационните процеси в страната – отчетен е **ръст от 21 процентни пункта през 2021 г. спрямо 1965 г.**

Според данните от Националното преброяване през 2021 година:

- В България е обитаван **61,1% от целия жилищен фонд**.
- **Средно на едно жилище у нас се падат по три стаи**. Преобладаващата част от жилищата са с две и три стаи, като двустайните са 1 272 190 (30,5%), а тристайните – 1 438 454 (34,5%).
- **Общата застроена площ на жилищата в цялата страна е 334 599 932 кв. м**, като средно на едно жилище се падат по **80,3 кв.м**.
- В периода между последните две национални преброявания броят на новопостроените жилища за една година е нараснал с 32%, а полезната им площ – с 57%.
- **Електрифицирани са 98,9% от жилищата**.
- Жилищата с **достъп до водопровод са 92,4%**, като в градовете този дял е 96,8%, а в селата – 82,9%.
- Жилищата с **достъп до канализация са 70,2%**, като в градовете този дял е 92,4%, а в селата е изключително нисък – 22,9%.
- Само 8 на 1000 жилища нито са електрифицирани, нито имат достъп до водопроводната мрежа и нито имат канализация.

Новопостроени жилища

	2011 г.	2021 г.
Брой	2949	3898
Полезна площ (м ²)	1114718	1747688

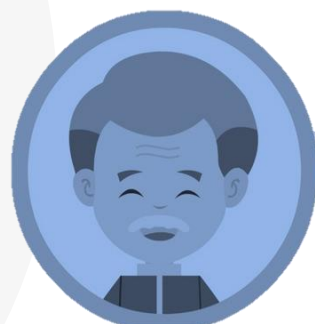

Жилищен фонд и домакинства

Структура на домакинствата, живеещи в едно жилище

1965 г.

1992 г.

2021 г.

Едно домакинство

68,6%

89%

95,3%

Две домакинства

16,8%

8,4%

3,8%

Три и повече

14,6%

2,6%

0,8%

Енергийна ефективност

Според данните от Националното преброяване през 2021 година:

Преброяване 2021

- Към 7 септември 2021 г. изцяло санирани са 1 030 295, или 24.2% от жилищата в страната.
- Частична външна изолация имат 326 711 жилища, или 7.7%.
- Изцяло или частично санирани са 39.7% от жилищата в градовете и 14.9% от жилищата в селата.
- Енергоспестяваща дограма имат 1 657 577, или 38.9% от жилищата в страната.

Над 95% от жилищата у нас са обитавани от едно домакинство, а в едно жилище живеят средно 2,5 души, сочат данни от Националното преброяване на населението и жилищния фонд на НСИ през 2021 г.

Обитаването на жилище от едно домакинство безспорно е предпочитан в съвременното общество модел на живот. Едно отделно жилище предоставя на домакинството повече лично пространство и усещане за независимост.

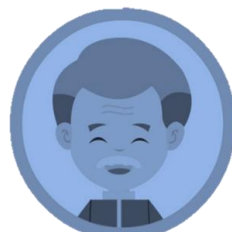
Относителният дял на жилищата, обитавани от едно домакинство, нараства с 26,7 процентни пункта през 2021 г. в сравнение с 1965 г., като в същото време делът на обитаваните от две домакинства намалява с 13 процентни пункта, а този на жилищата с три и повече домакинства намалява с 13,8 процентни пункта.

Високият процент на жилищата, обитавани от единични домакинства, отразява промените в социалния, икономическия и културен живот на българското население.

Животът в самостоятелно жилище несъмнено допринася за по-голяма стабилност на семействата, като им предоставя усещане за сигурности дългосрочна перспектива за развитие.

Материална осигуреност на домакинствата

Хладилник и/или фризер

1985 г.
84,2%

2001 г.
84,8%

2021 г.
91,6%

Автоматична пералня

1985 г.
14,5%

2001 г.
42%

2021 г.
84,7%

Компютър

1985 г.
0%

2001 г.
4,1%

2021 г.
46,1%

Готварска печка

1985 г.
73,8%

2001 г.
78,5%

2011 г.
91,5%

Телевизор

1985 г.
24,5%

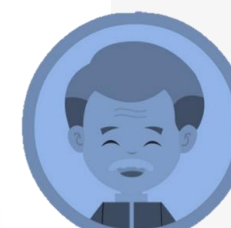

2001 г.
78,4%

2011 г.
97,8%

Лек автомобил

1985 г.
33,4%

2001 г.
35,7%

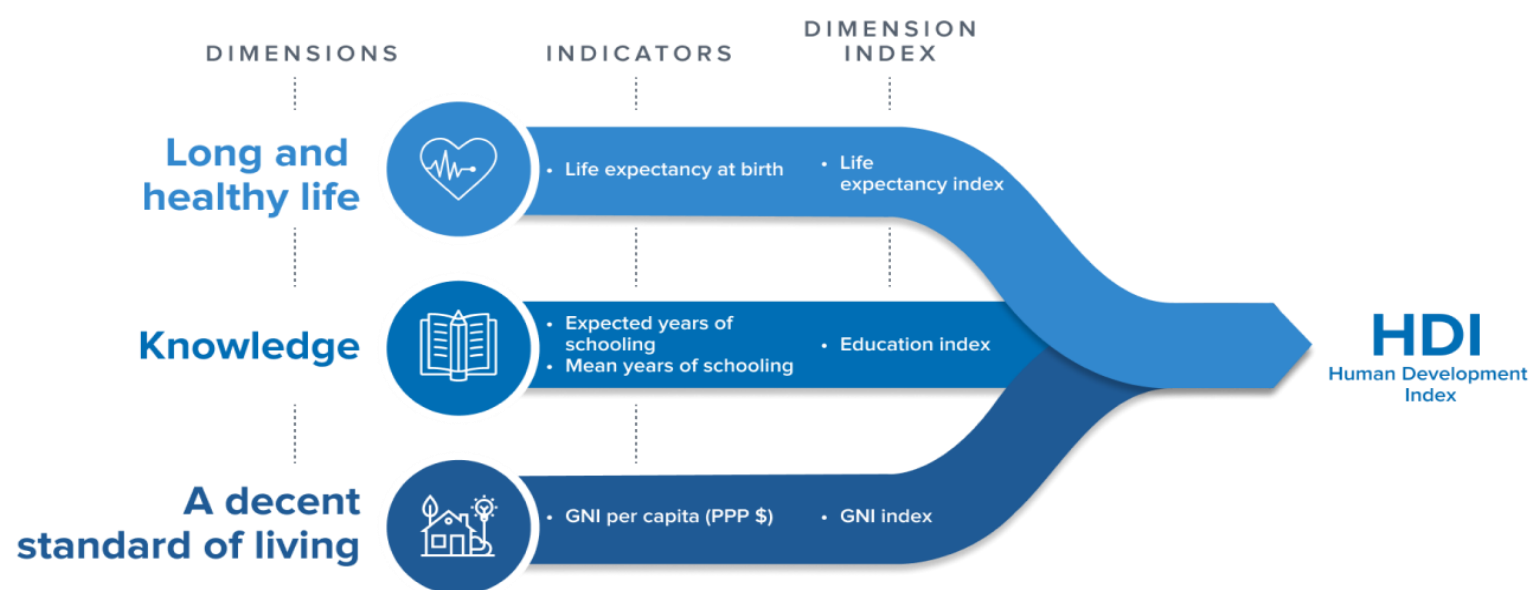
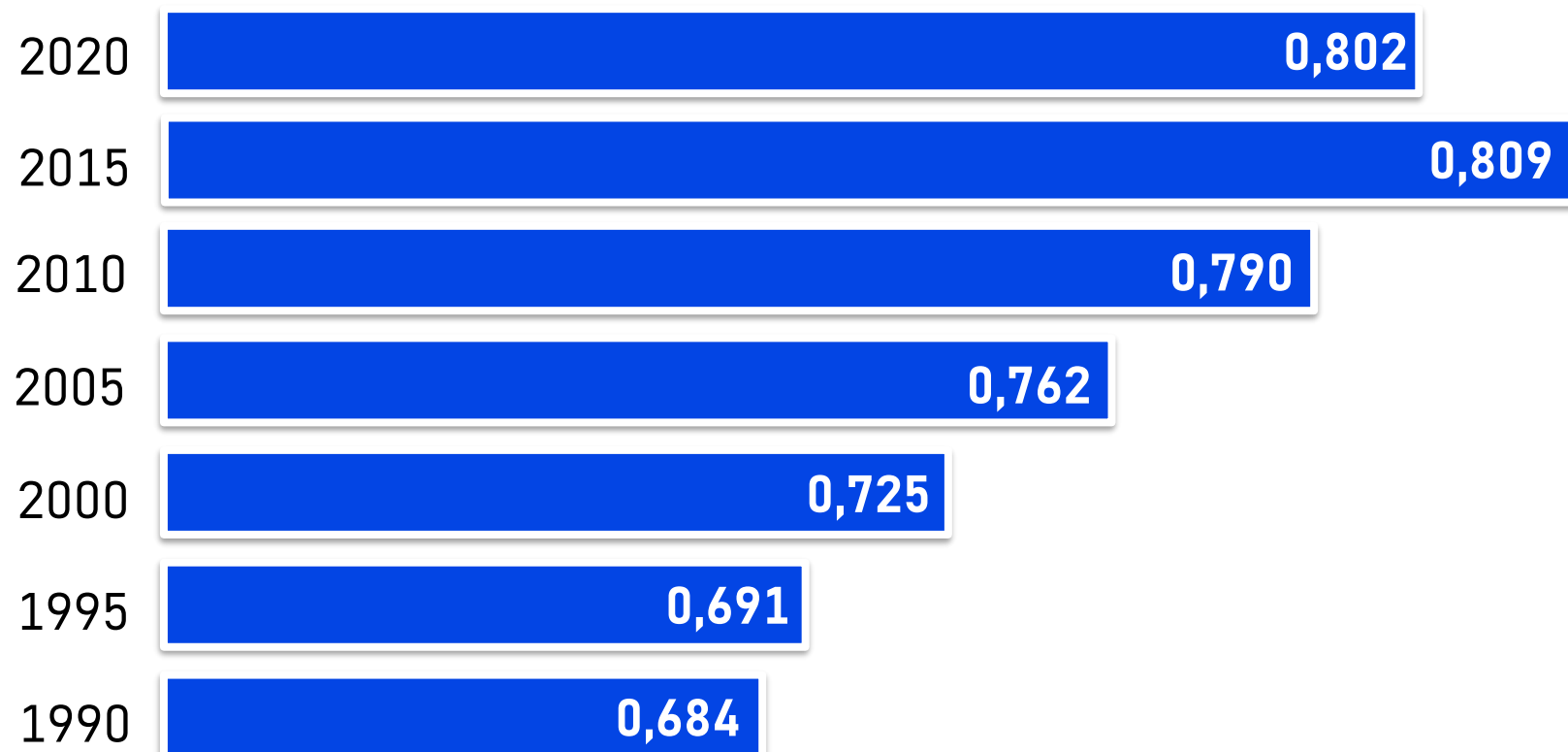

2021 г.
50,2%

Индекс на човешко развитие

Разработен от ООН през 1990 г., днес индексът на човешко развитие е основен инструмент в световен мащаб за проследяване на напредъка на държавите по света в три основни направления – продължителност на живот, равнище на образованието, жизнен стандарт. С изключение на последните години България отчита по-високи стойности по индекса с всяка изминала година. По този начин от 2013 г. досега отчита ежегодно стойности над 0,8, което я класифицира като **високо развита държава** и я поставя сред първите 60 в света.

България по индекс на човешко развитие

Заключение

- Оценката дали миналото е било по-добро от настоящето е субективна и зависи от индивидуалните възгледи, опит и ценности на хората.
- Представата за миналото обикновено е романтизирана и може да не отразява обективно действителността.
- И двете измерения на времето - миналото и настоящето - имат своите предимства и недостатъци. Важното е да се ценят и опитът на старостта, и ентузиазмът и иновациите на младите.
- Човек трябва да се стреми към бъдеще, без да се затваря в илюзии за миналото.
- Ние, младите, живеем в настоящето и се фокусираме върху това, което можем да променим, за да направим живота си по-добър днес.
- Защото всеки нов ден е възможност за промяна и растеж. За нови предизвикателства. За по-добро бъдеще.

Благодарим за вниманието!

Използвани източници:

1. Национален статистически институт
2. Евростат
3. „Статистически годишник на Народна република България – 1972 г.“
4. „Статистически годишник на Народна република България – 1987 г.“
5. „Статистика 1-2/2012“, 2013 г.
6. „Европа, Азия и България“, учебник по география и икономика, 11. клас, изд. Клет
7. Statista

Използвани инструменти:

1. MS Office
2. Canva

eurostat

Canva

